

CITTASLOW MAGAZINE

Voor alle inwoners van Alphen-Chaam

JANUARI 2022

PLANET PROOF BIJ
VAN DER AVOIRD TRAYPLANT

1,2 MILJOEN BIJEN
IN STRIJBEK

FLUITENDE EN ZINGENDE
HULPBOEREN

EN MEER...

INHOUD

VOORWOORD	4
WAT IS CITTASLOW	5
25 JAAR ALPHEN-CHAAM	7
DE BIJENBOERDERIJ IN STRIJBBEEK	8
SLOWRECEPT	10
LANDGOED DE HOEVENS	12
ZORGBOERDERIJ CHAAMDIJK	14
VAN DER AVOIRD TRAYPLAND	16
WIJNGAARD DASSEMUS	18
FIETSALLEE	19
BELEEFBOERDERIJ 'T ZANDEIND	20
TOERISME DE BARONIE	22
VERGADERLOCATIE DOORZICHT	24
HET OUDHEIDKUNDIG STREEKMUSEUM	26
DE KWAALBURGSE HOEVE	28
COLOFON & ADRESSENLIJST	30
KLEURPLAAT	31

RUST, NATUUR, DORPS EN SAAMHORIG

Dat zijn de woorden die de identiteit en kracht van de gemeente Alphen-Chaam weergeven.

De groene en ruime woonomgeving is een van de belangrijkste redenen om in Alphen-Chaam te wonen. Veel inwoners zijn hier opgegroeid en/of wonen graag in de buurt van familie en vrienden.

Mensen gaan op een prettige manier met elkaar om en voelen zich thuis in Alphen-Chaam. Het is een fijne plek om te wonen en de omgeving biedt voor kinderen volop de mogelijkheid om in een rustige, ruime en groene omgeving op te groeien. De genoemde kernkwaliteiten komen sterk overeen met de uitgangspunten van Cittaslow.

VOORWOORD

Dit voorwoord schrijf ik in het volle besef dat ik op het moment dat u dit leest geen burgemeester meer ben van het mooie Alphen-Chaam, maar inmiddels de overstap heb gemaakt naar de ook heel mooie gemeente Heumen. Toch hecht ik er aan mij op deze manier nog één keer tot u te richten.

In 2020 was Alphen-Chaam 10 jaar Cittaslow. Dit jaar bestaat de gemeente 25 jaar. Dit magazine verschijnt in het kader van deze twee jubilea en valt om die reden ook bij iedereen op de deurmat. Maar u mag het ook een beetje zien als mijn afscheidscadeautje aan u.

Dit magazine staat in het teken van Cittaslow. Het staat vol met persoonlijke verhalen van mensen die zich de afgelopen jaren hebben laten inspireren door dit gedachtegoed. Mensen die ik goed ken en waar ik bewondering voor heb.

Mijzelf heeft het Cittaslow-gedachtegoed ook altijd geïnspireerd in mijn handelen als mens en als bestuurder. Cittaslow betekent voor mij persoonlijk: opkomen voor wat kwetsbaar is, oog en oor hebben voor de medemens, vooruitgang met behoud van het goede uit het verleden, omzien naar elkaar met de menselijke maat als rode draad.

Het Cittaslow-gedachtegoed geeft ons als het ware de permanente opdracht om zuinig te zijn op wat waardevol is. In onze tijd is dat urgenter en relevanter dan ooit. In 2019 had ik het voorrecht om Paolo Saturnini te ontmoeten. Hij stond in 1999 aan de wieg van de internationale Cittaslow-beweging. Hij sprak op een congres en riep ons in een statement op te streven naar

“the best of all possible worlds”. In 2020 is hij helaas overleden. Maar zijn boodschap leeft voort.

De verhalen en interviews in dit magazine laten voor mij overtuigend zien hoe wij in Alphen-Chaam concreet invulling proberen te geven aan die betere wereld waar Paolo Saturnini toe oproept. Daar ben ik trots op. Ik wens u veel leesplezier en hoop dat Cittaslow voor Alphen-Chaam nog lang een inspiratiebron mag zijn en blijven!

Alle goeds!

Joerie Minses
Oud-burgemeester van Alphen-Chaam

“The best of all possible worlds is that in which man lives in peace and harmony with the land he lives in, without asking the earth for more than the earth can give”

Paolo Saturnini

Joerie Minses met Paolo Saturnini

WAT IS CITTASLOW?

Cittaslow is het internationale keurmerk voor gemeenten die op het gebied van leefomgeving, landschap, streekproducten, gastvrijheid, milieu, infrastructuur, cultuurhistorie en behoud van identiteit tot de top behoren. Het gaat hierbij om gemeenten met minder dan 50.000 inwoners. De oorsprong van Cittaslow ligt in Orvieto (Italië).

Kwaliteit van leven

In deze tijden van verstedelijking en veralgemenisering is het voor authentieke gebieden belangrijk de lokale identiteit te bewaken, te versterken en verder uit te dragen. In een Cittaslow kunnen inwoners en bezoekers op een plezierige, gastvrije manier en op een menselijk tempo genieten. Het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving is het allerbelangrijkst voor een Cittaslow. Dit betekent dat een gezond milieu, het versterken van de landschappelijke kwaliteiten en een goede infrastructuur hoog op de agenda van de gemeente staan. Deze koestert het cultuurhistorisch erfgoed, de plaatselijke tradities en het aanbieden en promoten van streekproducten.

Vooruitgang met behoud van historie

Cittaslow helpt bij het versterken van de bewustwording bij beleidsmakers, instellingen, ondernemers en inwoners. Het keurmerk stimuleert hen om verantwoordelijkheid te nemen voor de ontwikkeling van de gemeente. Naast de aandacht voor het authentieke, bestaat in een Cittaslow juist het bewustzijn dat het gebruik van nieuwe technieken de gewenste vooruitgang mogelijk maakt. Met andere woorden: Cittaslow biedt een kader voor de toekomst met behoud van de historie.

Alphen-Chaam is op 26 juni 2010 als tweede gemeente in Nederland Cittaslow gecertificeerd.

Chaam
gem. Alphen-Chaam

Dit is een gemeente
cittaslow

25 JAAR ALPHEN- CHAAM

Op 1 januari 1997 werden Alphen, Chaam en een deel van de gemeente Nieuw-Ginneken samengevoegd. Zo ontstond de nu 25-jarige gemeente Alphen-Chaam.

De gemeente omvat ook de woonkernen Galder en Strijbeek, Bavel (AC) en Ulvenhout (AC).

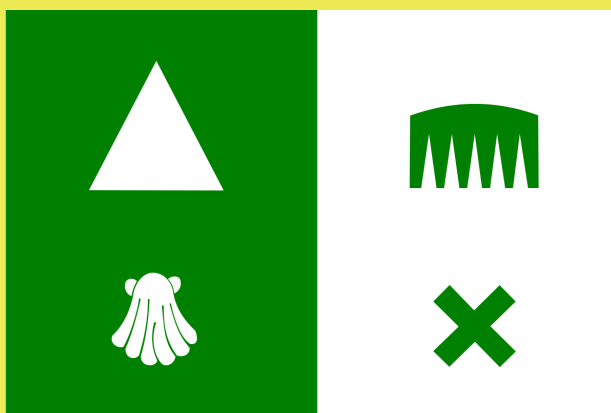
De vlag is in januari 1998 bij raadsbesluit vastgesteld als officiële vlag van de Noord-Brabantse gemeente Alphen-Chaam. De vlag kan als volgt worden beschreven:

Twee verticale banen in groen en wit, beide even breed, in de groene baan boven een driehoek met de punt naar boven, beide in wit, en onder een Jacobsschelp, in de witte baan boven een kam en onder een schuinkruis, beide in groen.

De kleuren zijn afkomstig uit de vlag van Nieuw-Ginneken, de driehoek ("alp") uit de vlag van Alphen en Riel. Voor de woonkern Galder werd een schelp toegevoegd, voor Strijbeek een schuinkruis. De kam verwijst naar Chaam.

De nieuwe gemeente Alphen-Chaam heeft ook een gemeentewapen, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 6 maart 1998, dat is ontleend aan de wapens van de vroegere gemeenten. Het wordt als volgt beschreven:

In sinopel twee alpen en een kam, geplaatst twee en een, alles van zilver. Het schild gedekt met een gouden kroon van acht parels waarop drie parels en gehouden door twee vogels.

DE BIJEN= BOERDERIJ IN STRIJBEEK

**“BIJEN LATEN ZICH NIET OPJAGEN.
DIE BEPALEN ZELF WEL WANNEER
ZE WAT GAAN DOEN.”**

Van je hobby je werk maken; het is helaas maar weinigen van ons gegeven. Aad van der Sijde is een van de mensen bij wie het wel gelukt is. In 2015 kreeg hij de kans om het prachtige pand aan de Strijbeekseweg 62A te kopen. Hij greep de kans om de BijenBoerderij samen met zijn team een toekomst te geven. Een droom die uitkwam voor de imker, die al sinds zijn vierentwintigste bijen houdt. Anno 2021 is de boerderij een belangrijke trekpleister voor consumenten, toeristen en imkers uit Nederland en België.

De liefde voor zijn honingbijen zit diep bij Aad. Bij alle acht medewerkers van de BijenBoerderij trouwens. “We verbazen ons er soms over dat veel van onze bezoekers nog niets weten over de honingbij. Eigenlijk gaat iedereen die hier komt met extra bagage naar huis. Of het nu een klant is van de winkel, een klas met schoolkinderen of een imker. Voor die laatste groep hebben we alle benodigdheden in huis. Ook bieden we imkerkursussen aan, waar je als startende imker je eigen bijenvolk maakt en aan het eind van de cursus mee naar huis neemt.”

1,2 miljoen bijen

Aad en zijn collega's hebben op de BijenBoerderij de beschikking over zestig bijenkasten. In elke kast wonen in de winter zo'n 20 duizend honingbijen. Een snelle rekensom leert ons dat De BijenBoerderij dus 1,2 miljoen bijen rijk is! In de zomer verdubbelt dit aantal. Over alle twintig locaties werkt de BijenBoerderij met 600 volken, waarvan 150 voor de honingproductie en de rest voor bestuiving. "Bestuiving is belangrijk voor de voortplanting en vruchtzetting van planten. Zo'n 70 procent van de cultuurgewassen is afhankelijk van bestuiving door insecten. We verhuren dan ook veel bijenvolken in de land- en tuinbouw," legt Aad uit.

De BIJ-producten

In de winkel zijn maar liefst 25 honingsoorten te koop van diverse binnen- en buitenlandse herkomsten, alle met hun eigen smaak en structuur. Andere BIJ-producten zijn wijn, snoep, koeken, shampoo, zeepjes, boeken en propolis-zalfjes en -tinctuurtjes. Achterin de winkel leidt een trap naar een inspirerende vergaderruimte met uitzicht op het prachtige Markdal. Deze wordt verhuurd voor vergaderingen, congressen en vooral natuureducatie.

Een omgeving om tot rust te komen

Aad en Anke hebben al een werkzaam leven achter de rug. Wat bezielt hen dan om dag in dag uit op de boerderij bezig te zijn? Hoe leuk is het om mensen mee te kunnen nemen in de wonderlijke wereld van de bij met hun bijdrage aan de natuur? Vaak komen ze voor een potje honing en blijven vervolgens heel 'Cittaslow' nog even hangen voor een kop koffie of een wandeling door onze bloementuin. De omgeving leent zich er echt voor om even tot rust te komen. Stress kennen we hier niet. Dat zou ook niet goed zijn als imker, want bijen laten zich nu eenmaal niet opjagen. Die bepalen zelf wel wanneer ze wat gaan doen."

Strijbeekseweg 62A, Strijbeek
076 - 532 77 07
www.bijenboerderij.nl

SLOW RECEPT

SIMPEL RUNDER- STOOFPOTJE

INGREDIËNTEN:

- 500 GRAM BIO RIBLAPPEN
- HALVE WINTERPEEN
- 4 GROTE AARDAPPELEN, VASTKOKEND
- 2 UIEN
- 4 TEENTJES KNOFLOOK
- SCHEUTJE WORCESTERSHIRE SAUS
- TWEE BLAADJES LAURIER
- GLAS RODE WIJN
- KLONT ROOMBOTER
- BLOEM
- PEPER
- ZOUT
- 5 LAPJES ROOMBOTER BLADERDEEG
- EEN EI
- BOUILLONBLOKJE (KIP, GROENTE OF RUND)

Warm de oven voor op 180 graden.

Snijdt het rundvlees in blokjes van ongeveer 1 cm. (Gooi de harde witte vetranden weg, of trek er bouillon van). Kruid het vlees met peper en zout en wentel het door de bloem. Schudt de overtollige bloem eraf. Bak het vlees in de roomboter in een braadpan tot het bruin is.

Doe het vlees nu in een gietijzeren stoofpan of glazen stoofschotel met deksel. Voeg de rode wijn toe, de laurierblaadjes en een flinke scheut Worcestershire saus. Ontvel de teentjes knoflook en voeg ook deze toe, samen met de in grove stukken gesneden uien. Vul de pan of schotel nu met water waarin het bouillonblokje is opgelost, tot het vlees net niet helemaal onder staat.

Plaats de pan of pot met deksel in de oven en zet deze op 160 graden.

Laat, onder af en toe roeren, de stoofschotel in de oven pruttelen voor 3,5 tot 4,5 uur. Het vlees is gaar als het met lichte druk van een vork uit elkaar valt.

Een half uur voor het vlees gaar is kun je de rest van het gerecht gaan voorbereiden.

Breng hiervoor in een pan water aan de kook en doe daar voorzichtig de in stukken gesneden peen en aardappel in. Blancheer deze 3 tot 5 minuten of tot

je er met weinig druk met een mes in kunt glijden zonder dat de groente breekt. Haal de groenten nu uit de pan en spoel overvloedig met koud water tot de groenten zijn afgekoeld.

Voeg de groenten nu toe aan je stoofpot en laat nog 15 minuten mee-sudder in de oven.

Als je pan of schotel niet helemaal vol zit heb je een andere ovenschaal nodig voor de laatste stap. Vet dan intussen een ovenschaal in met boter of olie. Schep het stoofmengsel in de schaal. Dek nu de schaal af met de velletjes bladerdeeg. Klop een eitje los en bestrijk hiermee het deeg. Zet terug in de oven op 180 graden tot het deeg mooi goudbruin is. Serveer met brood en eventueel een groene salade.

Smakelijk!

LANDGOED DE HOEVENS:

WAAR NATUUR DE LEIDENDE FACTOR IS

“WAT WIJ INADEMEN, ADEMT EEN BOOM WEER UIT. WE KUNNEN NIET ZONDER ELKAAR.”

Caroline van der Lande is net twintig als ze als enig kind een kleine 200 hectare grond erft van haar ouders. Ze besluit Landgoed De Hoevens, waar toen nog intensieve landbouw werd bedreven, ‘terug te geven aan de natuur’. Samen met haar man Floris en hun bevlogen team runt Caroline er anno 2022 een natuurcamping, bed and breakfast, natuurbegraafplaats en vergaderaccommodatie. Maar bovenal is het een plek geworden waar mens én natuur de rust en ruimte vinden die ze nodig hebben.

Caroline, wat willen jullie met Landgoed De Hoevens betekenen voor de inwoners van Alphen-Chaam?

We willen vooral een onthaastplek zijn, een liefdevolle plek waar mensen graag komen. Niet alleen onze generatie, maar vele generaties na ons. Wij ondernemen en denken vanuit het hart. Bij alles wat we doen, stellen we onszelf de vraag: is het goed voor de natuur? We starten niet zomaar een commerciële activiteit; die moet wel passen bij wie wij zijn en wat we willen uitdragen.

Zijn jullie kernwaarden daar leidend in?

Absoluut! Samen met mijn man Floris, onze vier kinderen en een specialist van buitenaf hebben we onze kernwaarden bepaald: natuur, rust, ruimte, cultuurhistorie, eenvoud en kwaliteit. Deze vormen de leidraad voor alles wat hier op het landgoed gebeurt. Dient zich iets nieuws aan, dan toetsen we eerst of het past. De kernwaarden scheppen enorm veel duidelijkheid en rust.

Wanneer besloten jullie dat een natuurbegraafplaats goed binnen jullie concept zou passen?

Dat idee kwam lang geleden van Floris. Ikzelf heb eerlijk gezegd wel een tijd moeten wennen aan het idee om mensen op ons landgoed te begraven. Want welk effect heeft dat bijvoorbeeld op wandelaars? Maar het bleek het beste idee ooit. Sinds de komst van de natuurbegraafplaats in 2014 weten mensen ons landgoed veel beter te vinden. Eerder stond het nog te veel bekend als particulier, afgesloten landgoed. Maar iedereen is hier welkom voor een moment van rust. De begraafplaats heeft van De Hoevens een nog liefdevollere zijnsplek gemaakt, met een groot maatschappelijk belang. Heel anders dan een ‘normale’ begraafplaats, waar je even snel naar toe gaat. Je kunt je geliefden hier op elk moment bezoeken en daarna bijvoorbeeld een lange wandeling maken of picknicken. Helemaal Cittaslow dus!

Er is hier geen koffiehuis of cafeetje. Is dat bewust?

Natuur is de leidende factor in ons hele verhaal. We hebben er uitdrukkelijk voor gekozen om geen horecagelegenheid te beginnen. Dan zou het veel te druk worden. Wel hebben we picknickbanken staan waar je je zelf meegebrachte koffie kunt drinken. Mensen komen hier om te onthaasten, niet om geanimeerd te worden. Op onze natuurcamping vind je dan ook geen animatieteam. En maak je als bedrijf gebruik van de Vlaamse Schuur, dan kun je midden in de natuur vergaderen en tegelijkertijd ontspannen.

Welke dieren kom je hier als bezoeker zoal tegen?

’s Ochtends zien we geregeld reeën en fazanten. Verder grazen hier de koeien van boer

Jos Huijbregts. En omdat we het landgoed op een specifieke manier beheren en heel secuur zijn met het inzaaien van gras en kruiden, trekken we heel veel verschillende vogels en insecten aan. Zelfs soorten die nog maar weinig voorkomen in de rest van Nederland.

Wat is er, behalve liefde voor de natuur, nog meer Cittaslow aan jullie manier van ondernemen?

We werken nauw samen met lokale ondernemers die dezelfde visie hebben als wijzelf. Op de natuurbegraafplaats bijvoorbeeld serveren we de worstenbroodjes van bakkerij Vermeer, onze wijn komt van De Dassemus, in de campingwinkel koop je de vleesburgers van Jos Huijbregts en kampeerders kunnen zich inschrijven voor een diner aan lange tafels dat wordt gekookt door Herbs & Spices.

Wat zou je de lezers tenslotte nog willen meegeven?

Om vooral te genieten van de natuur en te beseffen hoezeer wij mensen ook natuur zijn. Wat wij inademen, ademt een boom weer uit. We kunnen niet zonder elkaar. Ik hoop dat mensen in dit magazine kunnen lezen dat er niet alleen maar chaos en ellende is in de wereld, maar ook heel veel mooie initiatieven. Dat lijken we wel eens uit het oog te verliezen.

Goorstraat, Alphen (N-Br)

www.dehoevens.nl

www.instagram.com/landgoed_de_hoevens

“WE ZIJN ER VOOR
ONZE CLIËNTEN,
NIET OM PRODUCTIE
TE DRAAIEN.”

Als John Snoeijns in 1997 van de provincie Noord-Brabant te horen krijgt dat zijn boerderij plaats moet maken voor natuur, is hij behoorlijk uit het veld geslagen. Niet in de laatste plaats omdat de boerderij al sinds 1826 in zijn familie is. Maar als diezelfde provincie voorstelt om zijn bedrijf te veranderen in een zorgboerderij, valt alles op zijn plek. John weet als broer van de meervoudig gehandicapte Piet als geen ander wat hij op die manier voor anderen kan betekenen.

Het is nog koud en mistig als ik het terrein van Stichting Zorgboerderij Chaamdijk op rijd. Toch heerst er al een drukke bedrijvigheid. Als ik een van de begeleiders vraag waar ik John kan vinden, weet ze meteen dat ik voor een interview kom. John nodigt me uit aan de keukentafel in zijn huis dat ook op het erf staat. “Onze cliënten gedijen niet zo goed bij verrassingen,” legt hij uit. “Daarom geven we het altijd ruim van tevoren aan als we iemand van buiten verwachten.”

Alles behalve giraffen en leeuwen

Elke dag brengen zo’n twintig zorgboeren, zoals John zijn cliënten het liefst noemt, hun dag door op de zorgboerderij. Ze werken in de moestuin en verzorgen de talloze dieren die de boerderij rijk is. “Giraffen en leeuwen hebben we niet,” lacht John. “Maar verder hebben we zowat alles. Paarden, herten, een koe, konijnen, cavia’s, kippen, eenden, ganzen, geiten en schapen... Je kunt het zo gek niet bedenken.”

In hun eigen tempo

Alle dieren worden geselecteerd op hun aaibaarheidsfactor, want aaien en knuffelen is wat de zorgboeren het liefste doen. “Maar ze moeten leren dat de dieren ook verzorging nodig hebben,” vindt John. “En dus helpen ze ons bij het voeren, het uitmesten van de verblijven en het kammen. In hun eigen tempo natuurlijk. Ze zijn bijna allemaal ernstig meervoudig gehandicapt, waardoor de meeste klusjes behoorlijk wat tijd in beslag nemen. En dat is prima. We zijn er voor onze cliënten, niet om productie te draaien. Wat dat betreft past het Cittaslow gedachtengoed perfect bij ons.”

Fluitende en zingende hulpboeren

Een andere Cittaslow kernwaarde die je terugziet op de zorgboerderij is bewust leven. “De soep die we hier eten, is gemaakt van groenten uit onze moestuin. En de eitjes die we bakken, komen van onze eigen kippen,” legt John uit. “Toen ik hoorde dat ik mijn boerderij vaarwel moest zeggen, vond ik dat verschrikkelijk, maar uiteindelijk heeft het ontzettend goed uitgepakt. Wat is er nu heerlijker dan de hele dag tussen de fluitende en zingende hulpboeren te lopen? Ik heb nooit meer stress. Het enige wat telt, is dat onze mensen een fijne dag hebben.”

Hemelstraat 4, Chaam
06 20 36 56 75
www.zorgboerderijchaamdijk.nl

VAN DER AVOIRD TRAYPLANT

ZET IN OP DE DRIE P'S: PEOPLE, PLANET EN PROFIT

Van één moederaardbeienplant acht miljoen nieuwe plantjes maken en van één moederframbozenplant zelfs 25 miljoen. Het klinkt onwerkelijk. En toch is dat precies wat ze bij Van der Avoird Trayplant doen. Met een oppervlakte van 65 hectare verdeeld over vier locaties is het Bavelse bedrijf een belangrijke speler in de vermeerderingsmarkt, met klanten in heel Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten.

Als ik ter voorbereiding op het interview met Ger Huijben (communicatiespecialist) de socials van Trayplant check, kom ik vooral berichten tegen waaruit een grote waardering voor het personeel spreekt. Ik zie foto's voorbijkomen van een gigantische abrahampop voor twee medewerkers die vijftig zijn geworden en van een stapel appelflappen 'voor de harde werkers'. "De 'p' van personeel staat hier inderdaad met stip op één," vertelt Ger trots. "Want als onze collega's goed in hun vel zitten, komt de rest vanzelf."

Geen vruchten, alleen plantjeswortels

Wat al die medewerkers zoal doen op een gemiddelde werkdag, wordt me al snel duidelijk tijdens de rondleiding van Ger. Sommigen steken frambozenstekjes in trays, anderen pakken de aardbeiplanten met precisie in appelkratjes en een

derde groep rijdt op het buitenterrein af en aan met tractors vol plantafval. Ik had verwacht eindeloze hoeveelheden aardbeien en frambozen in de kassen tegen te komen, maar niets blijkt minder waar. Duizenden en duizenden plantjes van verschillende grootte, maar geen vruchten. "Die willen we hier ook niet," legt Ger uit. "We gaan puur voor de wortels. Deze gebruiken we voor de vermeerdering van de plantjes, de vermenigvuldiging dus. Voordat ze fruit gaan geven, gaan ze naar onze afnemers. Dat kunnen individuele telers zijn, maar ook coöperaties."

In de watten leggen

Vanwege de hoge productiepieken in maart, april en mei werkt Van der Avoird Trayplant op grote schaal met uitzendkrachten. "En ook zij worden gezien als volwaardige medewerkers," zegt Ger. "Al op dag één krijgen ze een welkomstpakket met bedrijfskleding, een petje, sjaal, regenpak en zonnebrand. Het is steeds lastiger om aan goed personeel te komen, dus we moeten onze mensen goed in de watten leggen. In de hoop natuurlijk dat ze volgend jaar weer terugkomen."

Planet proof

Behalve aan de 'p' van personeel, hecht Trayplant ook grote waarde aan de

planet. Zo heeft het bedrijf zonnepanelen laten plaatsen (alleen al voor locatie De Rimpelaar zijn er 2.300 aangekocht!), wordt het overgrote merendeel van het gebruikte water opgevangen, gefilterd en hergebruikt en zijn alle nieuwe bedrijfswagens elektrisch. "En natuurlijk bespuiten we onze planten zo veel mogelijk biologisch. We zitten momenteel op ongeveer 95%. We streven naar 100%, maar ik vergelijk het altijd met een mens. Wij hebben zo nu en dan ook een paracetamolletje nodig om ons beter te voelen. Met planten werkt het net zo."

Langdurige klantrelaties

De derde p staat voor profit. Zonder omzet geen bestaansrecht. "We moeten allemaal geld verdienen om te overleven, maar het is niet ons belangrijkste streven. Ons doel is een toekomstbestendig bedrijf dat gaat voor langdurige klantrelaties. Daarom denken we mee met onze afnemers, leveren we altijd de hoogst mogelijke kwaliteit en komen we onze beloftes na. Om dat te kunnen garanderen, hebben we tevreden werknemers nodig met hart voor de zaak. En dat maakt de cirkel rond, want hiermee komen we weer terug bij onze eerste en belangrijkste 'p' van people!"

De Leeuwerik 1, Bavel AC
0161 45 14 27
www.trayplant.nl
info@trayplant.nl

WIJNGAARD DASSEMUS

“WE HADDEN NIET OP EEN BETERE PLEK KUNNEN ZITTEN.”

Nederland is niet het eerste land waar je aan denkt als je het hebt over wijn. En toch levert Wijngaard Dassemus uit Chaam wijnen over de hele wereld, zelfs tot in Japan! Wat is het geheim van deze biologische wijngaard? Ik kwam erachter tijdens een rondleiding en een inspirerend gesprek met eigenaren Ron Langeveld en Monique van der Goes.

De concurrentie op wijng gebied is groot, zeker vanuit landen waar de zon harder schijnt. Waarom hebben jullie in 2005 toch de sprong in het

diepe gewaagd?

Ron: “Toen het landgoed achter de boerderij van mijn ouders door herverkaveling een nieuwe bestemming moest krijgen, wilden Monique en ik onderzoeken of een wijngaard hier levensvatbaar zou zijn. We zijn bij verschillende Nederlandse wijnboeren gaan kijken. Steeds meer gingen we geloven in het idee dat dit mogelijk was. Uiteindelijk is de eerste hectare in 2005 aangeplant met behulp van vrienden en familie.”

Was je altijd al een wijnfanaat?

Ron: “Monique wel, ik eigenlijk niet. Ik had planten als hobby. De liefde voor wijn is bij mij pas gaandeweg ontstaan.”

Monique: “Het leuke van wijn is dat je het volledige productieproces in eigen hand hebt. Van het planten van de wijnstokken tot het bottelen en verkopen van de flessen. Behalve wijnboer zijn we dus eigenlijk ook chemicus, salesmanager én gastheer of -vrouw voor bezoekers die hier komen voor een rondleiding.”

En ook marketingmanager?

Monique: “Gek genoeg hoeven we vrij weinig aan marketing te doen. Het gaat heel erg via via. Als een bekende winefluencer op Instagram een goede review plaatst, ziet de hele wereld dat. Inmiddels mogen we leveren aan landen als Canada, Denemarken, Zweden en ook Japan.”

Wat is jullie geheim?

Ron: “We produceren onze wijnen 100% biologisch. Dat betekent in de eerste plaats dat we geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen gebruiken. Maar we gaan verder: we beheren de wijngaard volledig in harmonie met de natuur. Dat uit zich onder andere in groeibemesters, grassen en kruiden tussen de wijnranken en poelen eromheen. Die trekken insecten, oeverzwaluwen, ijsvogels, kikkers en amfibieën. De houtwallen om onze wijngaard heen zorgen niet alleen voor beschutting tegen de wind, ze vormen ook een schuilplaats voor allerlei dieren.”

Volledig Cittaslow dus.

Monique: “Ja, helemaal! Het stond vanaf het allereerste begin vast dat we op deze manier zouden gaan werken. Er zijn al genoeg wijngaarden die op de conventionele manier wijn maken. Wij werken graag milieuvriendelijk. Dan maar ietsje minder opbrengst.

Ron: “Alhoewel het puur toeval is dat onze wijngaard midden in een Cittaslow gemeente ligt – op elke andere plek waren we exact hetzelfde te werk gegaan – hadden we niet op een betere plek kunnen zitten dus.”

Wie zijn jullie afnemers?

Ron: "We leveren veel aan horeca, natuurwinkels, zuurdesembakkers en bio-winkels. Maar er komen ook mensen rechtstreeks naar onze winkel. Laatst bijvoorbeeld nog waren er mensen helemaal uit Amsterdam. Ze hadden onze wijn geproefd in een restaurant en waren daar zo over te spreken dat ze zelf ook een paar flessen wilden."

Hoe zou je jullie wijnen omschrijven?

Ron: "We produceren fruitige, aromatische wijnen. Ze hebben een vol, typisch Nederlands karakter en bevatten wat minder alcohol en calorieën dan de meeste andere wijnen."

Kunnen de lezers van dit magazine gewoon binnenlopen voor een rondleiding of een flesje wijn?

Monique: "Zeker, iedereen is hier meer dan welkom. Bel wel even van tevoren om te voorkomen dat je voor een gesloten deur staat."

Dassemussestraat 5, Chaam
06 11 40 09 48
www.dassemus.nl

Als je van fietsen houdt, kun je je hart ophalen met deze route! De Fietsallee is lekker breed en grotendeels autovrij. Hij slingert langs en door de grootste aaneengesloten bosgebieden van Brabant en brengt je van Breda naar het Bels Lijntje in Alphen. Je fietst over rustige landweggetjes of over vrij liggende fietspaden. Die voeren je langs historische landgoederen, Brabants boerenland en door authentieke dorpsjes.

Onderweg kom je diverse bankjes tegen om even te rusten. De belangrijkste rustplekken staan op de kaart in onze folder aangeduid. En snak je naar een kop koffie of een lekkere lunch? Gastvrije horeca is altijd in de buurt.

Hotspots langs de route

- Proef de sfeer van weleer op de Landgoederen Hondsdonk, Valkenberg en Anneville (tussen Chaam en Ulvenhout): deze prachtige eeuwenoude landgoederen hebben een zeer rijke flora en fauna. Mogelijk startpunt: Hondsdonkseweg 5 in Ulvenhout.
- Verbaas je bij de geheimzinnige grafheuvels nabij Alphen, die dateren uit de bronstijd. Van recentere datum zijn de Willibrorduskapel aan de Maastrichtsebaan en de oude Steenfabriek van Gilze.
- Word geboeid door aangrijpende verhalen uit de Tweede Wereldoorlog.
- Schuif aan op een van de terrassen onderweg of onder de bomen in Gilze of Alphen, twee van de oudste dorpen van Brabant.

De routefolder is te verkrijgen voor € 2,- bij de infopunten in de regio (niet bij Doeboerderij De Vergulde Hand en Station Gilze-Rijen).
Kijk ook op www.toerismedebaronie.nl/de-fietsallee

BELEEFBOERDERIJ VAN 'T ZANDEIND

Oprechte aandacht voor dier, mens en milieu

**“IK ZAG MET EIGEN OGEN DAT HET ANDERS MOEST, MET MEER
AANDACHT VOOR MILIEU EN NATUUR.”**

Jos Huijbregts (70 jaar) runt belevboerderij Van 't Zandeind in Riel, samen met zijn zoon Joost en schoondochter Annelie. Niet alleen koop je in de 'Winkel van boer Jos' het lekkerste Puur Natuur vlees in de verre omtrek, ook kun je midden in het weiland kamperen tussen de dieren. En dan is er nog de zorgboerderij die een-op-een begeleiding biedt aan zo'n twintig 'pluskinderen', zoals Jos kinderen met een autisme spectrum stoornis liever noemt.

Het is altijd zijn grote droom geweest om boer te worden. De boerderij waar hij woont is al sinds 1564 in de familie. Jos wilde niets liever dan het werk van zijn voorouders voortzetten. “Ik nam het melkveebedrijf van mijn vader over en daarna kwamen de vleeskoeien. Maar het boerenbestaan was allesbehalve gemakkelijk. Wilden we blijven bestaan, dan moesten we ons onderscheiden. Mijn vrouw Hennie – ze is helaas inmiddels overleden – ging in de zorg werken. Toen ze daar zag hoe sommige kinderen behandeld werden, besloot ze dat ze dat zelf beter zou kunnen.”

Persoonlijke begeleiding op de zorgboerderij

Het resultaat was de zorgboerderij waar kinderen met autisme persoonlijke begeleiding krijgen. Hennies werk is intussen overgenomen door een team van zes mensen, waaronder schoondochter

Annelie. “Kinderen die niet in een groep functioneren, kunnen hier wel terecht,” legt Jos uit. “Met heel veel geduld en aandacht laten we ze stapje voor stapje groeien. Zo hebben we hier een

jongen die in het begin extreem bang was voor koeien. Inmiddels aait hij ze, wat een gigantische overwinning is voor zo'n kind.”

De belevcamping scoort een 9,8 op Zoover

Het idee voor de belevcamping ontstond tien jaar geleden, toen kinderen van de zorgboerderij

aangaven dat ze zo graag eens tussen de koeien wakker zouden worden. Inmiddels is Van 't Zandeind niet meer weg te denken uit de regio en scoort de camping een fenomenale 9,8 op vakantiebeoordelingssite Zoover. Hoe dat komt? “We steken er gewoon heel veel tijd en liefde in,” glundert Jos. “Iedereen die hier aankomt, krijgt van ons een verse kop koffie of thee. We geven onze gasten uitgebreid uitleg over het dorp en de omgeving. Kinderen mogen knuffelen met de koeien, zien geregeld een kalfje geboren worden, kunnen wandelen met de ezels en helpen in de stallen. Bovendien heeft iedereen zijn eigen privé-sanitair en is het terrein volledig omheind. Kinderen kunnen nergens heen, wat wel zo rustig is voor de ouders.”

Alom geprezen rundvlees

En dan hebben we natuurlijk nog het alom geprezen vlees van de Lakenvelders en Herefords. Jos heeft lange tijd als rundvee-inseminator gewerkt. “Ik zag met eigen ogen dat het anders moest, met meer aandacht voor milieu en natuur. Onze koeien, waarvan een groot deel op Landgoed de Hoevens graast, krijgen alleen kruidenrijk gras dat niet bespoten of bemest is. Ze groeien heel geleidelijk, wat je terug proeft in het vlees.”

Verkooppunten Puur Natuur-vlees

Klanten komen vanuit het hele land speciaal naar Riel voor het Puur

Natuur-vlees, waaronder de allergeenvrije vleesburger. Maar het is ook te koop bij Keurslagerij van Hest en diverse restaurants in de omgeving. Door de toenemende vraag is de boerderijwinkel open op woensdag- en vrijdagmiddag van twee tot vijf uur en op zaterdag van tien tot vijf uur. Door het eerlijke verhaal erbij te vertellen, proberen ze bij Van 't Zandeind de kloof tussen de stad en het platteland een beetje te dichten.

Het hele jaar door vakantie

Of Jos met zijn 70 jaar nog niet achter de geraniums hoort? “Ik dacht het niet! Ik draai lange dagen hier, maar omdat ik het met mijn hart doe, voelt het nooit als werk. Mensen vragen me wel eens of ik nooit behoefte heb aan vakantie. Maar waarom zou ik? Ik heb hier het hele jaar door vakantie!”

Zandeind 32A, Riel
www.vanhetzandeind.nl
06 51 01 94 12

Toerisme De Baronie is twee jaar geleden ontstaan uit een fusie tussen Toerisme Alphen-Chaam en Toerlezoere van Gilze en Rijen. De vereniging maakt zich hard voor het stimuleren van toerisme in de driehoek Breda-Tilburg-Turnhout. Maar naar gemeentegrenzen kijkt het bestuur niet graag. “Er is zo veel moois te zien, doen en proeven in deze regio! Het is zonde om hiervan alleen de bewoners te laten genieten,” aldus voorzitter Lammert Westra en bestuurslid Rob Zielemans.

Waarom verdient een vereniging als Toerisme De Baronie volgens jullie een plek in dit magazine over Cittaslow?

Lammert: “Toerisme is per definitie Cittaslow. Als toerist kom je hier om te onthaasten, de omgeving te leren kennen, lekker te eten, cultuur te snuiven... Dat valt allemaal onder de noemer Cittaslow.

De vereniging heeft de officiële oorkonde nu een jaar, maar eigenlijk voldoen we natuurlijk al veel langer aan de kernwaarden van Cittaslow.” Rob: “Het feit dat ik Cittaslow officieel in mijn portefeuille heb, geeft wel aan hoe serieus we bezig zijn met het onder de aandacht brengen van dit keurmerk bij onze doelgroep.”

Wie zijn, behalve jullie, de drijvende krachten achter Toerisme De Baronie?

Rob: “We werken met een grote groep vrijwilligers die, samen met 150 ondernemers én de gemeenten Gilze en Rijen en Alphen-Chaam, het toerisme stimuleren in de bekende driehoek Tilburg-Breda-Belgische grens. We proberen zo veel mogelijk toeristen deze kant op te krijgen en hen zo lang mogelijk hier te houden. Dat doen we onder andere door het promoten van overnachtingsadressen,

horecagelegenheden en evenementen zoals een zevendaagse fietstocht door de regio. De meesten van ons doen dit naast hun vaste, vaak fulltimebaan.”

Wat was voor jullie de reden om deze taak op je te nemen?

Rob: “Ik vind het belangrijk om ook op vrijwillige basis iets te kunnen betekenen voor de gemeente en het toerisme. Ik wil niet alleen maar voor mezelf bezig zijn. Mijn vrouw runt een minicamping, dus ik was sowieso al behoorlijk thuis in het toerisme.” Lammert: “Voor mij geldt eigenlijk hetzelfde. Mijn vrouw en ik hadden tot voor kort een bed & breakfast en ik was voorzitter van de VVV Alphen-Chaam. Ik zie het als mijn maatschappelijke verantwoordelijkheid om met Toerisme De Baronie een van de belangrijkste factoren in deze regio te stimuleren.”

TOERISME DE BARONIE

“Onze regio is goud.”

Wat maakt deze regio zo Cittaslow?

Rob: “We hebben veel bossen, goede wandel- en fietspaden waar mooie tochten zijn uitgezet, een groot aantal campings, bed & breakfast-adressen en hotels. En wat redelijk uniek is: er is een breed scala aan horecagelegenheden. Je hoeft vaak maar een klein stukje te fietsen om een trappistje te kunnen drinken op een terras of te lunchen in een restaurant. Echt even terugschakelen naar een lagere versnelling dus.”

Waarom is Cittaslow een nog relatief onbekend begrip in de regio?

Lammert: “Ik denk dat het begrip zelf bij velen wel een belletje doet rinkelen, net als het welbekende oranje slakje. Maar wat het nu precies inhoudt, is bij lang niet iedereen bekend. Als je al je hele leven woont in een regio als de

onze, heb je lang niet altijd door hoe bijzonder het hier is. Toeristen bekijken onze omgeving toch met andere ogen. Van hen horen we vaak terug dat ze zo genieten van de bossen, weilanden en het bourgondische leven. Inwoners zelf zien niet altijd wat we voor goud in handen hebben hier. Daarom is het goed dat er in dit magazine aandacht aan wordt besteed.”

Oranjestraat 8, Gilze
06 44 99 20 76
www.toerismedebaronie.nl

VERGADERLOCATIE DOORZICHT

Huiskamergevoel, hoog serviceniveau en
moderne technieken

Wie kent ze niet? De kille vergaderkamers met witte muren en tl-verlichting? Als fiscalist en accountant weet Guido Vermetten als geen ander wat een doodoener zo'n sfeerlose ruimte kan zijn. Dat kon anders, vond hij. En dus werd de schuur achter zijn woonhuis omgebouwd tot de frisse en inspirerende vergaderlocatie Doorzicht. De haard, de kunst aan de muur, een lekkere bank en zelfs een complete keuken zorgen voor het echte huiskamergevoel. Maar dan wel met een hoog serviceniveau en de modernste technieken. "Alles mag hier relaxed zijn, behalve het internet!"

Guido werd door menigeen voor gek verklaard toen hij zijn moderne nieuwbouwhuis te koop zette en een oude boerderij aan de Meerleseweg in Chaam kocht. "Ik fietste hier als klein mannetje

al langs als ik ging schaatsen. De locatie heeft altijd een magische uitwerking op me gehad, vooral vanwege de enorme lap grond eromheen. Toen de boerderij te koop kwam, zijn we gaan kijken. Puur uit nieuwsgierigheid. Maar ja, je weet hoe dat gaat. Het pand was echt aan modernisering toe, maar we zagen meteen de potentie en tekenden niet veel later het koopcontract."

Vergaderen in het groen

Tijdens de eerste fase werd het woonhuis aangepakt. De vervallen schuur erachter wilde Guido gebruiken om mensen te laten samenkomen op een kwalitatief hoog niveau. "De gemeente Alphen-Chaam had behoefte aan een locatie waar je kunt vergaderen 'in het groen'. In dat gat zijn we met Doorzicht gesprongen. Met als resultaat een unieke ruimte waar bedrijven

als Bayer, Danone en Samsung zich regelmatig terugtrekken voor een heisessie."

De weg hierheen is al een feestje

Een omgeving als deze brengt heel andere ideeën en gesprekken teweeg dan een vergadering op kantoor, weet Guido uit ervaring. "De dynamiek is gewoon anders. We leggen onze gasten in de watten met goede koffie, een lunch op basis van verse, biologische producten - bij voorkeur uit de streek - of een winterbarbecue compleet met vuurkorven. In zo'n setting zie je issues en problemen in een heel ander kader. Wij zijn als inwoners van Chaam verwend door een mooie omgeving als deze. Mensen uit de stad vinden de weg hierheen al een feestje, om tussen de weilanden met koeien door te kunnen rijden."

Cittaslow als kompas

Doorzicht is sinds 2013 officieel supporter van Cittaslow. “Meer Cittaslow dan dit kun je het niet krijgen,” lacht Guido. “Kijk naar de landelijke ligging, de mogelijkheden om te onthaasten, de lokale producten die we gebruiken... Ik durf wel te beweren dat Cittaslow het kompas is voor alle beslissingen die we hier nemen. Het is de fundering van waaruit we beslissingen nemen voor de toekomst.”

Goed Ontmoeten

Doorzicht heeft als vergaderlocatie inmiddels zo'n grote bekendheid verworven, dat het door de week regelmatig is volgeboekt. In de weekenden echter staat de ruimte meestal leeg. “Zonde,” vindt Guido. “We zijn bezig om onder de noemer

‘Goed Ontmoeten’ een invulling te geven aan de zaterdagen en zondagen. Denk aan trouwplechtigheden, familiebijeenkomsten of herdenkingsdiensten. Ik vind dat belangrijke gebeurtenissen een topplek verdienen. Ik nodig de inwoners van Alphen-Chaam dan ook van harte uit om eens een kijkje te komen nemen op onze unieke locatie.”

Meerleseweg 18, Chaam
085 029 09 58
www.doorzicht.nu

HET OUDHEIDKUNDIG STREEKMUSEUM

Het Oudheidkundig Streekmuseum doet er, samen met Heemkundekring Carel de Roy, alles aan om te voorkomen dat de historie van onze mooie gemeente verloren gaat. De vele vrijwilligers vertellen de inwoners van onder andere Alphen, Chaam en Riel maar wat graag over de oorsprong van hun woongebied. "Op vakantie gaan we naar allerlei kerken en musea, maar vlakbij huis bezoeken we zulke plekken zelden of nooit," aldus Toon Timmermans.

Daar heeft de voorzitter en conservator van het museum een punt. Een kleine rondvraag leert ons dat menig inwoner nog nooit een voet in het museum heeft gezet. En toch is het echt de moeite waard. Je vindt er niet alleen de meest uiteenlopende archeologische vondsten vanaf de steentijd, maar ook voorbeelden van Brabantse kleding, mutsen, merklappen en oude beroepen. In het klaslokaaltje op de eerste verdieping waan je je zelfs een scholier uit begin vorige eeuw.

Steeds meer jonge vrijwilligers

Zowel het museum als de heemkundekring kan rekenen op de inzet van een grote groep vrijwilligers. "Voorheen waren dat vooral ouderen zoals ikzelf," lacht Toon. "Gelukkig sluiten er de laatste tijd ook steeds meer veertigplussers aan. Hartstikke fijn, want zij hebben weer

verstand van bijvoorbeeld social media. Zo kunnen we het verleden en het erfgoed van onze voorouders via steeds meer kanalen delen met belangstellenden."

Toegang tot onze geschiedenis

Waarom het zo belangrijk is om iedereen toegang te geven tot onze geschiedenis, spreekt volgens Toon voor zich. "We willen zo veel mogelijk mensen kennis laten maken met hetgeen een beetje verloren is geraakt. Gebruiken van vroeger bijvoorbeeld, gebouwen die afgebroken zijn en gereedschappen die niet meer gebruikt worden. Aan de hand van bijvoorbeeld archeologische en grootmoederstijdvondsten, wandelapps, lezingen en boeken vertellen we de geschiedenis van Alphen. In de hoop natuurlijk dat die kennis straks weer wordt doorgegeven aan onze kinderen en kleinkinderen."

Pastoor Binck

Het Oudheidkundig Streekmuseum werkt nauw samen met Heemkundekring Carel de Roy, beide gevestigd in het Nederlands Hervormd kerkje op de Baarleseweg én beide in het bezit van de Cittaslow oorkonde. De Heemkundekring werd in 1948 opgericht

door toenmalig pastoor Willem Binck, die zelf ook actief bezig was met archeologisch onderzoek in Alphen. Het is voor een groot deel aan hem te danken dat we hier zo'n uitgebreide verzameling halssnoeren, kruiken, urnen en gereedschappen kunnen laten zien. Er staat niet voor niets een levensgroot beeld van hem in en buiten het museum.

Geschiedenis als lievelingsvak

Toon hoopt van harte dat we met dit artikel mensen kunnen inspireren eens een kijkje te komen nemen in het museum. "Onze geschiedenis hoort gewoon bij de opvoeding. Dus neem gerust je kinderen en kleinkinderen mee, want ook voor hen is er hier van alles te beleven." Een kijkje in het gastenboek vertelt ons dat Toon gelijk heeft. In verschillende kinderhandschriften lees ik enthousiaste zinnen als: 'Ik vond het heel leuk' en 'Ik heb vandaag veel geleerd'. Met als uitsmijter een jongetje dat zelfs schrijft dat geschiedenis vanaf nu zijn lievelingsvak is. Dat hebben ze toch maar mooi bereikt in het voormalige Nederlands Hervormd kerkje!

“Onze geschiedenis hoort gewoon bij de opvoeding.”

Baarleseweg 1, Alphen (N-Br)
www.streekmuseumalphen.nl
 06-53755033

Marie Louise Filippini zat als klein meisje al altijd met haar handen in de aarde. 'Het boeren' zit in haar bloed. Ook haar grootouders hadden een boerenbedrijf. Het was voor haar niet meer dan logisch om deze lijn door te trekken. Maar dan wel op haar eigen manier, met respect voor en in balans met de natuur. Met De Kwaalburgse Hoeve, die ze samen met haar man Jan runt, maakt ze zich hard voor herstel van de bodemvruchtbaarheid, versterking van de biodiversiteit en het aantrekkelijker maken van het landschap.

Maar liefst twaalf hectare heeft het echtpaar tot zijn beschikking. Ruimte die ze onder meer gebruiken om op een andere manier te boeren door akkerbouw te combineren met de aanplant van kastanje- en walnotenbomen en hazelaars. "Hoe meer mensen er op deze aarde leven, hoe lastiger het wordt om ze allemaal te blijven voeden, zeker als je dat zou willen doen met dierlijke eiwitten," legt Marie Louise uit. "Noten zijn een uitstekend

alternatief voor vlees. Ze bevatten behalve eiwitten ook gezonde koolhydraten, vezels en aminozuren en zijn daarmee echte superfoods."

Klimaatadaptieve landbouw

Toch ging de keuze voor deze alternatieve manier van boeren niet over één nacht ijs. "Je kunt wel voor honderd procent achter de filosofie staan, het moet natuurlijk ook wat opbrengen. Hazelaars geven pas vijf jaar na aanplant noten. Walnotenbomen zelfs pas na acht jaar. We hebben onze droom kunnen verwezenlijken met behulp van de EU, die met het programma LIFE experimentele projecten op het gebied van klimaatadaptieve landbouw ondersteunt en zo bijdraagt aan het realiseren van het Europese milieu-, energie- en klimaatbeleid."

“Hoe bewuster je met je voedsel bezig bent, hoe lekkerder het smaakt.”

DE KWAALBURGSE HOEVE

Een boom vergt het hele jaar door onderhoud

Marie Louise en Jan runnen de hoeve met zijn tweeën, maar krijgen daarbij veel hulp van vrijwilligers. Want dat er door het hele jaar door veel te doen is, staat vast. “Niet iedereen heeft door hoeveel onderhoud een boom eigenlijk vergt. Er komt veel meer bij kijken dan alleen het rapen van kastanjes en noten. We zijn hier altijd bezig. Nu bijvoorbeeld vervangen we jonge bomen die het in het eerste jaar na aanplant niet hebben gered.”

Ook aandacht voor insecten

Eens per maand organiseren Marie Louise en Jan een werkweekend. Dan komen allerlei vrijwilligers, waaronder ook heel vaak vrienden van hun kinderen, helpen met bijvoorbeeld het planten en snoeien van bomen en bloeiende struiken. Die laatste groep is aangeplant speciaal om het leefgebied van wilde bijen en andere soorten insecten te versterken. In tegenstelling tot honingbijen overwinteren deze niet in kasten, maar in de grond of in dood hout. “Door behalve notenbomen ook bloeiende struiken en kruidachtige bodembedekkers te plaatsen, vergroten we de beschikbaarheid van voedsel voor wilde bijen en andere bedreigde insecten. Fijn dat we de natuur ook op deze manier een handje kunnen helpen, want de beestjes hebben het al moeilijk genoeg.”

Slow Food

Wat Marie Louise de inwoners van Alphen-Chaam vooral wil meegeven, is om goed na te denken over de herkomst van hun voedsel en er bewuste keuzes in te maken. “Ik ben al jaren een groot fan van de uit Italië afkomstige Slow Food beweging. Die stimuleert smaakvol en gezond eten van goede kwaliteit, zo lokaal mogelijk geproduceerd met respect voor de natuur en te koop voor een eerlijke prijs. Het Cittaslow gedachtegoed, waar wij al sinds ongeveer tien jaar trotse supporter van zijn, plaatst de Slow Food gedachte in een breder kader. Als je bewust bezig bent met je leefomgeving en bij kunt dragen aan het behoud en de versterking van de unieke kwaliteit daarvan, maakt dat de inspanningen om goed voedsel te produceren nog zinvoller.”

Hooispoor 1, Alphen (N-Br)

contact@kwaalburgsehoeve.nl

www.kwaalburgsehoeve.nl

www.slowfood.nl

COLOFON

Interviews: Marieke Peeters,
Tekstbureau Drukletters

Fotografie: Erwin Goossens

Eind-redactie: Klaas van Eijkeren

Vormgeving: Evelien Raps
Kei Communicatie

Druk: 2021, editie Januari 2022

Copyright © 2021

ADRESSENLIJST

Beleefboerderij Van 't Zandeind
Zandeind 32A, Riel
www.vanhetzandeind.nl
06 51 01 94 12

BijenBoerderij
Strijbeekseweg 62A, Strijbeek
076 532 77 07
www.bijenboerderij.nl

de-fietsallee
www.toerismedebaronie.nl

De Kwaalburgse Hoeve
Hooispoor 1, Alphen (N-Br)
contact@kwaalburgsehoeve.nl
www.kwaalburgsehoeve.nl
www.slowfood.nl

Landgoed De Hoevens
Goorstraat, Alphen (N-Br)
www.dehoevens.nl
www.instagram.com/landgoed_de_hoevens

Het Oudheidkundig Streekmuseum
Baarleseweg 1, Alphen (N-Br)
www.streekmuseumalphen.nl
06 53 75 50 33

Stichting Zorgboerderij Chaamdijk
Hemelstraat 4, Chaam
06 20 36 56 75
www.zorgboerderijchaamdijk.nl

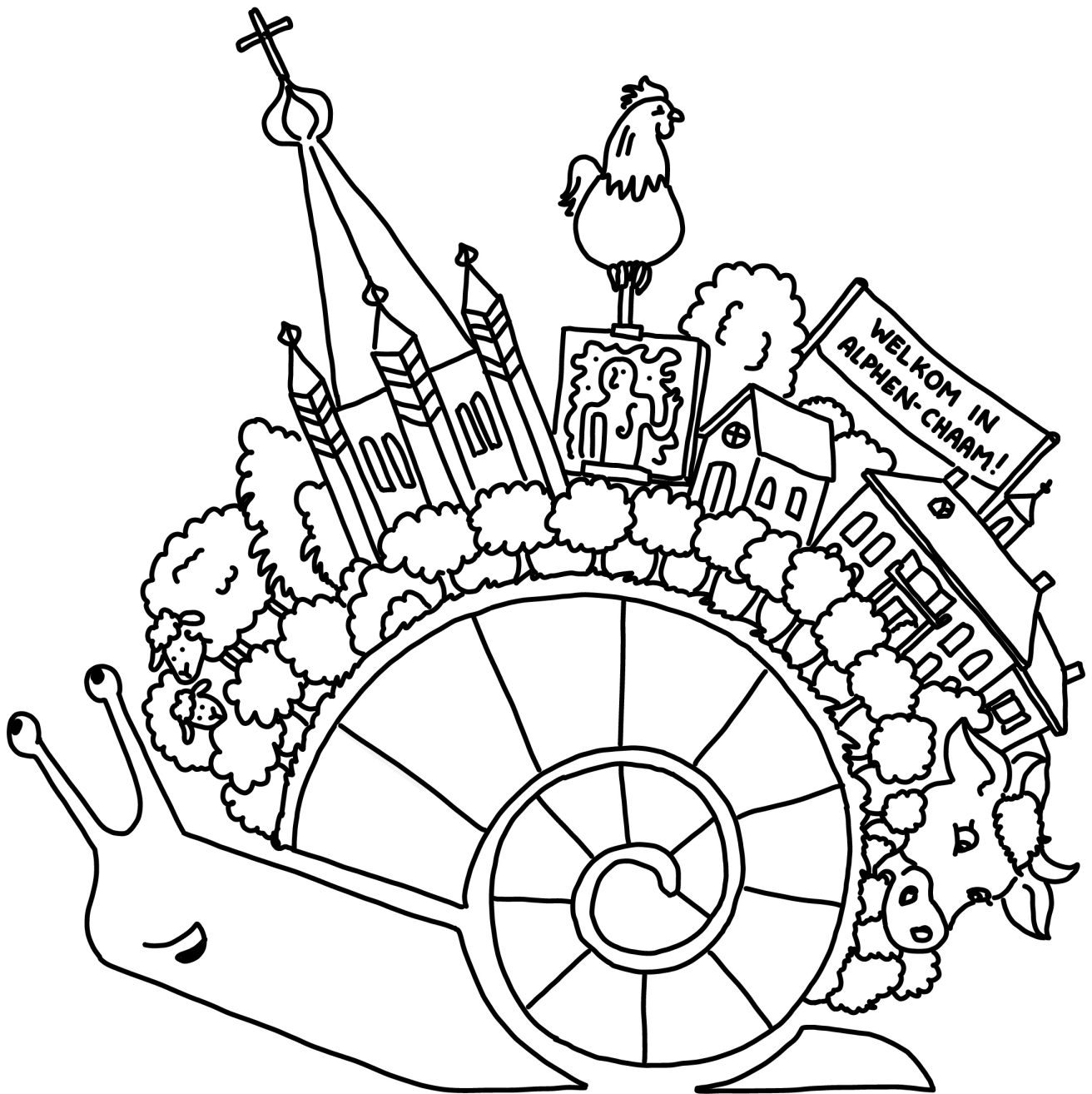
Toerisme De Baronie
Oranjestraat 8, Gilze
06 44 99 20 76
www.toerismedebaronie.nl

Van der Avoird Trayplant
De Leeuwerik 1, Bavel AC
0161 45 14 27
www.trayplant.nl
info@trayplant.nl

Vergaderlocatie Doorzicht
Meerleseweg 18, Chaam
085 029 09 58
www.doorzicht.nu

Wijngaard Dassemus
Dassemussestraat 5, Chaam
06 11 40 09 48
www.dassemus.nl

KLEURPLAAT

cittaslow

Dit is een uitgave van de gemeente Alphen-Chaam

Willibrordplein 1

5131 AV, Alphen (N-Br)

info@alphen-chaam.nl

www.alphen-chaam.nl

cittaslow